

Dodenherdenking Oud-Beijerland Toespraak burgemeester Aptroot

4 mei 2022

Dames en heren, meisjes en jongens,

Traditiegetrouw herdenken wij op 4 mei de burgers en militairen die zijn omgekomen sinds het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog, in oorlogssituaties en bij vredesoperaties.

Wij staan stil bij al die mensen, jong en oud, die hun leven hebben gegeven voor onze vrijheid.

Vrijheid die voor ons al duurt vanaf het einde van de Tweede Wereldoorlog.

Dit jaar precies 77 jaar geleden.

De meesten van ons zijn in vrijheid geboren en opgegroeid.

Daarom is het bijna niet voor te stellen of te begrijpen wat het betekent om te moeten leven met de verschrikkingen die oorlog en haat met zich meebrengen, de onderdrukkingen.

Leven in onvrijheid.

Herdenken blijft actueel.

De Russische invasie in Oekraïne op 24 februari, een dag rijden van ons vandaan, heeft ons op harde wijze duidelijk gemaakt dat oorlog in Europa helaas niet tot het verleden behoort.

Dat vrijheid en veiligheid niet een gegeven, een zekerheid zijn.

De oorlog is nu weer dichtbij.

Het raakt ons en houdt ons bezig.

Wij zien de verschrikkelijke beelden op het nieuws, van raket- en grondaanvallen en platgebombardeerde steden.

Wij zien onschuldige mensen, die door een oorlog hun eigen land moeten ontvluchten, al zo'n 4 miljoen.

Stelt u zich eens voor hoe het is om naar een ander land te moeten gaan, waar u de taal niet spreekt en helemaal niemand kent, met niets meer dan een tasje of koffertje met wat spulletjes erin.

En het ergste, familie en vrienden die zijn omgekomen en mensen achterlatend waarvan u houdt.

Het is hartverwarmend om te zien hoe u, in onze dorpen, Oekraïense vluchtelingen heeft opgevangen en spullen heeft ingezameld.

Deze oorlog herinnert ons aan een duister verleden waarover sommige ouderen liever niet praten.

Het doet ze de aangrijpende gebeurtenissen in de jaren '40-'45 herbeleven.

Voor veel ouderen beheerst die periode nog altijd hun leven.

De herinneringen aan de verduistering en het geluid van het luchtalarm dat waarschuwde voor luchtaanvallen.

De angst om gevangengenomen of weggevoerd te worden, te moeten vechten, sterven of een dierbare te verliezen.

Sommigen herinneren zich nog de honger en kou van de Hongerwinter van 1944.

Van anderen zijn complete Joodse families met de gruwelijke Holocaust uitgeroeid.

Ook in de Hoeksche Waard heeft de Tweede Wereldoorlog duidelijke sporen achtergelaten.

Wij mogen nooit vergeten wat er is gebeurd.

De persoonlijke verhalen over de oorlog, rassenhaat, maar ook over naastenliefde en verzet moeten we door blijven vertellen.

Daarom vind ik het zo waardevol dat kinderen in de Hoeksche Waard al jaren betrokken zijn bij de herdenkingen.

Bij mij thuis, toen ik jong was, is weinig over de Tweede Wereldoorlog gesproken.

Het was voor mijn ouders te pijnlijk.

Mijn vader heeft in een Duits concentratiekamp de oorlog nauwelijks overleefd.

Toen hij bevrijd werd was hij als 26-jarige man sterk vermagerd, uitgehongerd.

Een soldaat nam hem op de arm en droeg hem over aan het Rode Kruis.

Het duurde lang voor hij weer een beetje op sterkte was, weer kon lopen.

Zijn eerste vrouw, ze hadden nog geen kinderen, was omgebracht in een ander kamp.

Zijn ouders, wat later mijn grootouders zouden moeten zijn, zijn ook omgebracht.

Mijn moeder verloor ook haar ouders en haar enige broertje.

Er is niet veel over gesproken, het was te moeilijk voor vooral mijn moeder.

Als er over die oorlog of andere oorlogen werd gesproken spraken mijn ouders hun afschuw erover uit.

Vertelden dat de basis van oorlog altijd is dat mensen haat zaaien, zichzelf beter voelen dan anderen, anderen hun wil willen opleggen, discrimineren.

Mijn ouders leerden ons dat je altijd respect moet hebben voor anderen, nooit mensen mag uitsluiten, nooit mag discrimineren.

Dat het niet uitmaakt waar je vandaan komt, wat jouw achtergrond is, wat jouw geslacht, geloof, seksuele geaardheid of opvattingen ook zijn.

Die les heb ik van mijn ouders geleerd.

Een lieve vader en moeder die wilden dat hun kinderen, mijn broer, zusje en ik, nooit zouden mee moeten maken wat zij hebben meegemaakt.

Mijn ouders de wilden dat niemand ter wereld dat zou moeten meemaken.

Het jaarthema van het Nationaal Comité 4 en 5 mei is dit keer 'Vrijheid in verbondenheid'.

Het comité benadrukt met dit thema dat onze vrijheid onlosmakelijk verbonden is met de vrijheid van de ander.

De oorlog in Oekraïne toont hoe kwetsbaar vrijheid is en zeker niet vanzelfsprekend!

Tot 77 jaar geleden was Nederland een land dat 5 jaar bezet was door een vijandige staat.

Nu, in 2022, zijn wij vrij om te denken en onze mening en gevoelens te uiten.

Dat is een groot goed!

Het is aan onszelf hoe wij met vrijheid in verbondenheid omgaan.

Verbondenheid vraagt om begrip voor verschillen.

Vrijheid betekent dan ook rekening houden met anderen, die soms anders zijn dan wijzelf.

Alleen door elkaar te respecteren en naar elkaar te luisteren, kunnen wij in Nederland in vrede met en naast elkaar samenleven.

Wij mogen ons gelukkig prijzen dat wij hier wonen, in een democratie.

In Rusland is, net als in veel andere landen in de wereld, géén vrijheid.

President Poetin tegenspreken, kritiek leveren, zeggen dat je over zaken anders denkt, betekent opgepakt en afgevoerd worden.

Vaak ziet de familie je nooit meer terug.

Velen leven in angst, heel weinig mensen durven hun mening te geven.

Toch moeten wij proberen ook positief te blijven, altijd hoop te houden en te bedenken dat we keuzes hebben.

Mijn ouders hebben mij dat voorgehouden.

Zij zeiden vaak dat ik bofte dat ik na de oorlog geboren was en wel in Nederland.

Zij vertelden dat vrijheid en veiligheid niet vanzelfsprekend zijn, je moet er echt iets voor doen.

Iedere dag, altijd.

Met elkaar.

Vrijheid, een democratie, moeten onderhouden worden.

Je moet ervoor knokken, als het kan alleen met woorden en vredelievende daden.

Als het niet anders kan pas met wapens.

Laten wij niet alleen kiezen voor de vrijheid maar ons er ook voor inzetten.

Er ons naar gedragen.

Vrijheid begint thuis, in de buurt, op school, in het werk, waar dan ook.

Wij kunnen kiezen, kies voor respect, waarbij ieder mens telt.

Wij herdenken in verbondenheid, ieder met zijn eigen herinneringen en gedachten.

Het belang ervan is overduidelijk.

Niet alleen vanavond, niet alleen tijdens de 2 minuten stilte.

Iedere dag.

Ik heb het van mijn ouders meegekregen, zij hebben oorlog discriminatie, onrecht, het vermoorden van hun geliefden, hun familie meegemaakt.

Met verdriet over wat zij meemaakten, maar ook bewust gemaakt en gesterkt door hun wens en inzet voor een betere wereld, een vrije en veilige wereld, kan ik door.

Voor ieder van ons is onze achtergrond, waaronder onze familiegeschiedenis, anders.

Maar laten wij verbonden zijn in onze innige wens voor vrijheid en veiligheid.

Voor onszelf, voor onze families, de Hoeksche Waarders, Nederlanders, Europeanen, mensen waar ook ter wereld.

Wij denken vandaag in het bijzonder aan wat ons in 1940-1940 overkwam en wat de Oekraïners nu meemaken.

Wij beseffen dat op veel plekken in de wereld geen vrijheid en veiligheid is.

Laten wij ons inzetten voor de vrede, voor ieder mens, waar ook ter wereld.

En in dankbaarheid alle mensen herdenken die zich in het verleden en in het heden inzetten voor vrede, vaak met grote offers, soms zelf met het grootste offer, het geven van hun leven.

Dan ben je stil, zoals vanavond 2 minuten.

Dank u wel en dank jullie wel voor de aandacht.